

Jegyzőkönyv
felvétel a dunamelléki református egyházkerületi tanács Budapesten,
1944. évi szeptember hó 15-én tartott ülésén

[Rögzítve 1995-97-ben OTKA támogatással T 18588 alapkutató keretében.
Megjelent a Ráday Gyűjtemény Évkönyvében XI. Budapest 2005. 263-269. oldal.]

Jelen vannak: dr. Ravasz László püspök és dr. Lázár Andor egyházmegyei gondnok elnöklete alatt dr. Kováts J. István, Mocsy Mihály, Szabó Imre, B. Szabó János, Benkó Ferenc dr., Benedek Zsolt dr., Imre Sándor dr., Fáy István, Ványi Ferenc dr., az egyházkerületi tanács tagjai, Benedek Tamás dr. egyházkerületi ügyész, Hörömpő Dezső egyházkerületi jegyző, dr. Nagy Sándor egyházkerületi tanácsos. A jegyzőkönyvet Hörömpő Dezső egyházkerületi jegyző vezeti.

1. jkvsz

A jelenvoltak eléneklik a XLVI. zsoltár 1. versét, püspök úr felolvassa a bibliából Márk ev. 4. része 35. és köv. verseit s buzgó imában kéri Isten segítő kegyelmét hazánkra, egyházunkra és tanácskozásunkra.

2. jkvsz

Püspök úr bejelentve, hogy a megjelenésben akadályozott egyházkerületi főgondnok helyett a világi elnöki széket dr. Lázár Andor egyházmegyei gondnok tölti be, szeretettel üdvözli a megjelenteket, őszinte részvétét nyilvánítja dr. Kováts J. István egyházkerületi főjegyzőnek, akinek lelkész fia bombatámadás áldozata lett, az ülést megnyitja.

3. jkvsz

Az egyetemes konvent az egyházkerület 1944. évi missziói segélyét 31.625.- P-ben állapította meg és kiutalta azzal, hogy annak felhasználásáról az okmányolt elszámolást 1945. január 15-ig terjesszük fel.

Tekintettel a rendkívüli időkben rejlő okokra és az egyházmegyéktől elvárt missziói munka sürgős támogatásának a szükségességére kívánatos, hogy a kiutalt missziói segély már most felosztassék az egyházmegyék között.

(H) Az egyházkerületi tanács a missziói segély 1944. évi összegét az egyházmegyék részére feladataik arányában a következőképpen állapítja meg:

Felsőbaranya	2.213.75 P.
Kecskemét	4.743.75 P.
Külsősomogy	3.478.75 P.
Pest	4.743.75 P.

Pestkörnyék.....	948.75	P.
Solt	2.530.-	P.
Tolna	3.478.75	P.
Vértessalja	4.743.75	P.
Püspöki rendelkezésre marad ..	4.743.75	P.
Összesen	31.625.-	P.

A felosztásnál azok az egyházmegyék vétettek figyelembe, amelyek a múlt évi egyházkerületi közgyűlés 203. számú határozata szerint részesültek segélyben, mert az alsóbaranya-bácsi egyházmegye missziói célokra külön forrásból kapott.

4. jkvsz

Csepel község néhány utcáját közigazgatásilag Budapesthez csatolták. Ezt a területet a Budapest-tisztviselőtelepi egyházközség kebelezte be egyházilag s az ott lakó református egyháztagokat egyházi adóval megterhelte. A bekebelezés miatt a Csepel I. kerületi egyházközség panaszt emel a pestkörnyéki egyházmegye esperese útján s kéri az adókiutvések hatálytalanítását. Az ügyben nyilatkozatra felhívott budapesti egyházmegye felterjeszti a tisztviselőtelepi egyházközség jelentését, mely szerint jogosan kebelezte be ezt a területet és terhelte meg az ott lakó híveket egyházi adóval, mert a budapesti egyházmegye szervezeti szabályzata szerint az egyházmegye Budapest székesfőváros mindenkori területét foglalja magában.

(H) Miután a budapesti egyházmegye szervezeti szabályzata szerint a budapesti egyházmegye Budapest székesfőváros mindenkori területét foglalja magába, Csepel község egy részének közigazgatásilag Budapesthez csatolása folytán szükségessé vált ennek a területnek egyházilag a budapesti egyházmegyéhez csatolása. Az egyház I. t.c. 83. §-ának rendelkezése értelmében ez az átcsatolás az érdekelt egyházmegyék meghallgatásával egyházkerületi határozattal történhetik meg. Egyházkerületi tanács felhívja a budapesti és pestkörnyéki egyházmegyét, hogy f. évi október 31-ig nyilatkozzanak az átcsatolás ügyében. Az egyházkerület határozatának meghozataláig a szóban levő terület református híveinek megadóztatása a Csepel I. kerület jog és hatásköre.

5. jkvsz

A pesti egyházmegye tanácsa felterjeszti a Református Lelkészözvegyek Szeretetháza őrszentmiklósi alapítványánál létesített lelkeszi állás javadalombevallását. A bevallási ív helytelenül van kitöltve s az egyházmegye javaslata nincs reávezetve.

(H) Egyházkerületi tanács a bevallási ívet visszaadja a pesti egyházmegyének azzal, hogy a díjlevéllel leendő összehasonlítás alapján

győződjön meg a bevallás adatainak helyessége felől s megállapításának eredményét a bevallási ívbe jegyezze be. A bevallási ív V. rovatának kitöltése nem a javadalmas, hanem az egyetemes konvent megállapítása számára van fenntartva.

6. jkvsz

Csukás Endre drávaszabolcsi lelkipásztor betöltött 71. életéve s 46 szolgálati év után megrongált egészségi állapotára való tekintettel f. évi október hó 1-től nyugdíjaztatását kéri szolgálatképtelenség jogcímén. A felsőbaranyai egyházmegye tanácsa a siklósi járás tisztiorvosának bizonyítványa s az egyházmegye két kiküldöttjének személyes észleletei alapján a nyugdíjazást a legmelegebben ajánlja.

(H) Egyházkerületi tanács Csukás Endre drávaszabolcsi érdemes lelkipásztor nyugdíjazás iránti kérelmét pártolólág terjeszti a lelkészi nyugdíjintézet végrehajtó bizottsága elé.

7. jkvsz

A felsőbaranyai egyházmegye felterjeszti a magyarbólyi lelkipásztori állás javadalombevallását a lelkészi nyugdíjintézet számára.

(H) Egyházkerületi tanács az egyházmegyei tanács megállapításával egyezően a magyarbólyi lelkészi állás javadalmát 3503.50 P-ben állapítja meg.

8. jkvsz

A Magyar Biblia Társulat II. missziói lelkészi állást szervezett s megalkotta ennek az állásnak a díjlevelét, mely szerint a javadalmas a budapesti református főgimnázium rendes tanáraihoz hasonló javadalmazásban és lakáspénzben részesül. Jogosított tagja a lelkészi nyugdíjintézetnek s utána a fenntartói járulékot az állásfenntartó viseli.

(H) Egyházkerületi tanács a Magyar Biblia Társulat II. missziói lelkészi állásának a budapesti egyházmegye által jóváhagyott szabályszerű díjlevelét jóváhagyja és megerősíti.

9. jkvsz

A Nagypénteki Református Társaság budaörsi árvaházával kapcsolatos református elemi iskolájában II. tanítói állást szervezett s megalkotta az állás díjlevelét. A tanítói javadalom fele részét a társaság adja, fele része államsegélyből fedeztetik. A tanító kötelességévé van téve, hogy a reá bízott tanulókat az állami tanterv alapján oktassa.

(H) Egyházmegyei tanács arra tekintettel, hogy a református felekezeti iskolákban a református népiskolai tanterv szerinti oktatás a kötelező, megfelelő módosításra a díjlevelet visszaadja az állásszervezőnek. Elnökség a megfelelően módosított díjlevél jóváhagyási záradékkal leendő ellátására felhatalmaztatik.

10. jkvsz

A Budapest-Kálvintéri egyházközség az egyházközségi gyülekezeti testvéri állás díjlevelét megállapította megszabván a gyülekezeti testvér munkakörét és javadalmazását. A szabályszerű határozattal létrejött díjlevelet a budapesti egyházmegye jóváhagyta.

(H) Egyházkerületi tanács a budapest-kálvintéri egyházközség gyülekezeti testvér állásának díjlevelét jóváhagyja és megerősíti.

11. jkvsz

A nagykőrösi egyházközség II. vallásoktató lelkészi állást szervezett s megalkotta ez állás díjlevelét. A kecskeméti egyházmegye közgyűlése az állásszervezésre vonatkozó határozatot és a díjlevelet jóváhagyta s megerősítésre az egyházkerület elé terjeszti.

(H) Egyházkerületi tanács a nagykőrösi egyházközség II. vallásoktató lelkészi állásának díjlevelét jóváhagyja és megerősíti.

12. jkvsz

A kecskeméti egyházmegye felterjeszti a kecskeméti egyházközség határozatait a lelkipásztorok javadalmának újabb megállapítása tárgyában.

(H) Egyházkerületi tanács a kecskeméti egyházmegye határozatával egyezően felhívja a kecskeméti egyházközséget, hogy a lelkipásztori módosított díjleveleket alkossa meg s azokat fokozatos egyházhatósági jóváhagyásra mutassa be.

13. jkvsz

A martonvásári missziói fiókegyházközség presbitériuma a 75/1943. számú egyházkerületi közgyűlési határozatában foglalt felhívásra részletes jelentést tesz arról, hogy a martonvásári állami elemi iskolában a "Dicsértessék a Jézus Krisztus" felekezeti köszöntés van gyakorlatban, ami az egyházmegye megállapítása szerint is sérti a más vallású tanító és tanulók vallásos érzületét. Fehér vármegye tanítófelügyelőjének az espereshez intézett átirata szerint ez a köszöntési mód évtizedes gyakorlat a martonvásári állami iskolában s mivel e köszöntési mód fenntartására vonatkozó tantestületi határozat jogszabályokba nem ütközik, a határozatot jóváhagyólag tudomásul vette.

(H) Egyházkerületi tanács értesíti a vértessaljai egyházmegyét, hogy az ügyet az egyetemes konventre csak akkor terjesztheti fel, ha az egyházmegye a fokozatos felettes iskolai hatóságok (tankerületi főigazgató, vallás és közokt. miniszter) jogsegélyét igénybevehette s az eredményre nem vezetett.

14. jkvsz

A Baracska egyházközséghez tartozó s gondozásra ennek Martonvásári fiókegyházközségéhez beosztott Tárnok szórvány 191 főnyi református népessége 1944. február 6-án tartott gyűlésében fiókegyházközséggé alakulásra vonatkozó óhajának adott kifejezést. Ez ellen sem az anyaegyházközség, sem a gondozó fiókegyház nem emelt kifogást s a vértessaljai egyházmegye tanácsa a fiókegyházközség megalakulását a 310/1944.sz. zsinati határozatban nyert hatáskörében kimondotta s e határozatához az egyházkerület jóváhagyását kéri.

(H) Egyházkerületi tanács a hivatkozott zsinati határozatban nyert hatáskörében a vértessaljai egyházmegye tanácsának határozatát Tárnok szórványnak fiókegyházközséggé alakulása tárgyában jóváhagyja. A fiókegyházközség megalakulását az egyetemes konventnek tisztelettel bejelenti.

15. jkvsz

A vértessaljai egyházmegye bemutatja a pákozdi II. tanítói állás díjlevelét. Ez átdolgozott díjlevel szerint a tanító helyi javadalma a kezdő fizetés 20%-a és egy értékegység. A díjlevelben a tanító kötelessége is meg van állapítva s így az új formában kiállított díjlevel pótolja azokat a hiányokat, amelyek miatt a 110/1943. számú határozat a korábban bemutatott díjlevelhez a jóváhagyást meg nem adta.

(H) Egyházkerületi tanács a pákozdi II. számú tanítói állás szabályszerű díjlevelét jóváhagyja és megerősíti.

16. jkvsz

Az elnökség bejelenti, hogy a pestújhelyi református egyházközség mint vevő és Dancsó Rezső, mint eladó között kötött adásvételi szerződést jóváhagyta.

(H) Az egyházkerületi tanács az elnökség bejelentését jóváhagyólag tudomásul veszi.

17. jkvsz

A kecskeméti református egyházmegye jóváhagyás céljából felterjeszti a nagykőrösi református egyházközség "Nagycsepcsényi Kaszai István Alapítványa" 1944. évi március hó 21. napján kiállított alapítólevelét. Tárgyérték: 100.000.- P.

(H) Az egyházkerületi tanács az alapítványi alapítólevelet jóváhagyja és annak jóváhagyási záradékkal való ellátására az elnökséget felhatalmazza.

18. jkvsz

Az elnökség bejelenti, hogy a nagykőrösi református egyházközség által kötött 8 darab adásvételi szerződést jóváhagyta.

(H) Az egyházkerületi tanács az elnökség bejelentését jóváhagyólag tudomásul veszi.

19. jkvsz

A vértessaljai egyházmegye esperesi hivatala jóváhagyás céljából felterjeszti az egyrésztől ifj. Rác József és neje sz. Báthori Mária tabajdi lakosok ajándékozók, másrésztől a tabajdi egyházközség között létrejött ajándékozási szerződést.

Ajándékozás tárgyát képezi ajándékozónak a tabajdi 73.sz. tkvi. betétben A I. 1-12. sorszám, 862/1, 862/2, 1269, 1603, 2072, 3134, 3135, 3136, 3137, 3192 és 4113 hrsz. alatt felvett ingatlanok, valamint a telekkönyvön kívüli, tulajdonukat képező és a felsorolt ingatlanokhoz tartozó, ezidő szerint a tabajdi 100. sz. tkvi. betétben 1144, 1145, 1247, 1454, 1679, 1777 és 3145 hrsz. alatt felvett közös legelőből járó legelőilletőség.

(H) Az egyházkerületi közgyűlés a bemutatott ajándékozási szerződést jóváhagyja és azt jóváhagyási záradékkal elláttatni elrendeli.

20. jkvsz

A pesti református egyházmegye jóváhagyás céljából felterjeszti a gyömrői református egyházközség, mint vevő, valamint Konrád Gyula, Klein Manó Istvánné és társai, mint eladók között létrejött kétrendbeli adásvételi szerződést, továbbá a gyömrői egyházközség, mint eladó és Katona András és társai, mint vevők között létrejött adásvételi szerződést.

Tárgyérték: 10.000.- P.

Tárgyérték: 11.000.- P.

Tárgyérték: 21.120.- P.

(H) Az egyházkerületi tanács mindhárom adásvételi szerződést jóváhagyja és annak jóváhagyási záradékkal való ellátására az elnökséget felhatalmazza.

21. jkvsz

A pesti református egyházmegye jóváhagyás céljából felterjeszti az üllői egyházközségnek a templomalap tőkéjének ingatlanbefektetése tárgyában hozott határozatát.

Tárgyérték: 5.000.- P.

(H) Az egyházkerületi tanács az üllői egyházközség 1944. évi március hó 12-én e tárgyban hozott határozatát jóváhagyja.

22. jkvsz

A pesti református egyházmegye jóváhagyás céljából felterjeszti a sződligeti egyházközség, mint vevő, valamint Kemény Sándor és társai, mint eladók között 1942. évi december hó 6-án kötött adásvételi szerződést.

Tárgyérték: 2.500.- P.

(H) Az egyházkerületi tanács az adásvételi szerződést jóváhagyja és annak jóváhagyási záradékkal való ellátására az elnökséget felhatalmazza.

23. jkvsz

A vérteszaljai egyházmegye esperesi hivatala jóváhagyás céljából felterjeszti a gárdonyi református egyházközség kezelésében álló Szöllősy Móric-féle iskolaalapítvány tulajdonát képező ingatlanok egy részének eldaraboltan történt értékesítésével összefüggésben Mohos Jenő részére kiállított jegyzőkönyvet, amelynek alapján a tulajdonjog a tényleges birtokló javára bekebelezhető.

(H) Az egyházkerületi tanács a tényleges birtoklás alapján leendő bekebelezést lehetővé tevő jegyzőkönyvet jóváhagyja és annak jóváhagyási záradékkal való ellátására az elnökséget felhatalmazza.

24. jkvsz

A kecskeméti református egyházmegye jóváhagyás céljából felterjeszti a ceglédi egyházközség, mint eladó és Horváth Illés, mint vevő között 1944. évi június hó 4-én kötött adásvételi szerződést.

Tárgyérték: 3.000.- P.

(H) Az egyházkerületi tanács a tényleges birtoklás alapján leendő bekebelezést lehetővé tevő jegyzőkönyvet jóváhagyja és annak jóváhagyási záradékkal való ellátására az elnökséget felhatalmazza.

25. jkvsz

A CXXV. zsoltár első versének éneklése után a püspök úr áldásával az ülés véget ér.

egyházmegyei gondnok
püspök

világi elnök

lelkészi elnök

jegyzőkönyvvezető